

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Nattlig brand i bostadshus, söndag xx-xx-xx, larm kl. 01.38.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Ulf Erlandsson, Räddningsverket, på eget initiativ men efter överläggning med chefen för polisens tekniska enhet. Undersökning på platsen måndag xx-xx-xx kl. 11.00-12.30 ca.

BESKRIVNING AV OBJEKTET

Den aktuella byggnaden är ett mindre bostadshus byggt av trä för ca xx år sedan. Det omfattar 1 ½ plan och värms med vattenburen värme från en vedeldad panna placerad i köket på bottenvåningen. Den installerades ca 19xx då en tidigare vedeldad spis ersattes med en el-spis och den nu aktuella vedeldade pannan. Av utrymmesskäl hamnade pannan dikt intill en mellanvägg av trä. För att hindra farlig värmespridning skyddades väggen med några eternitplattor (motsvarande) samt vanligt kökskavel.

HÄNDELSEN

Fastigheten beboddes av en ensam man i 90-årsåldern. Han hade sin sovplats i ett rum innanför köket. Rutinmässigt besöktes han av hemtjänstpersonal som såg till att han fick mat tre gånger per dag. I övrigt klarade han sig själv i veckorna och värmdes huset genom att elda i vedpannan i köket. Vid tillfället rådde sträng kyla och man kan förmoda att han måste elda ganska hårt. Enligt uppgift vaknade den gamle mannen vid 01.30-tiden av en kraftig duns och av att det tjöt i en brandvarnare som var uppsatt på en vägg i hans sovrum. Dörren mellan sovrummet och köket var tillskjuten men en del rök hade ändå tagit sig in i rummet. Han gick ut i köket och konstaterade att det brann i taket och väggen bakom och vid sidan av värmepannan. Köket var ordentligt rökfyllt liksom det intilliggande rummet åt vägen. Men han lyckades trots detta stänga alla dörrarna mot köket innan han lämnade byggnaden genom bakdörren mot gården. Han skyndade sedan till en granne varifrån räddningstjänsten larmades. Mannen klarade sig utan fysiska skador. När räddningsstyrkan från X-stad anlände hade brandens omfattning minskat. Tack vare att alla dörrar varit stängda under mellantiden hade branden gått ner i intensitet på grund av syrebrist. Brandpersonalen fick den därför snart under kontroll men delar av en vägg samt det spånfyllda bjälklaget mot övervåningen måste sågas upp för att komma åt pyrande bränder.

UNDERSÖKNINGEN

Som framgår av bildbilagan var brandskadorna koncentrerade till köket och i viss mån till en vägg mellan köket och det intilliggande rummet åt vägen. Undersökningen kom därför att omfatta enbart dessa utrymmen. De djupaste brandskadorna fanns i taket över och i hörnet bakom värmepannan. Den bakomliggande väggen utgjordes av en putsad murstock. De väggskåp och den spisfläkt som tidigare suttit där var vid undersökningstillfället nerrivna och resterna av dem återfanns på gårdsplanen utanför huset. Reglagens läge på den elektriska spisen visar att alla plattorna varit avstängda under branden. Några rester av främmande föremål som smält eller brunnit fast på spisen eller pannans ovansida kunde inte hittas. Det finns heller inget som tyder på att branden orsakats av något fel i den elektriska installationen. De lägst belägna brandskadorna återfanns i ett parti av väggen mellan köket och rummet mot vägen. I rummet fanns en ordentlig genombränning som av brännskadorna att döma har kommit inifrån väggen från en punkt som ligger mitt emot värmepannans sida vid eldstadsrummet. Detta tyder på att branden har startat inne i väggen, troligen på grund av långvarig värmepåverkan från pannans sida. Det har blivit torrdestillation och en förkolning i träet som undan för undan sänkt den termiska

tändpunkten så att det nu när pannan eldades extra hårt uppstod en brand inne i väggen. Tyvärr lyckades jag inte dra ut värmepannan från sin plats så att jag kunde besiktiga väggen från det hållet, men vid närmare studier av den millimeterbredda springan mellan spisen och kakelplattorna syntes tydliga tecken på att där trängt ut oförbrända brandgaser.

SLUTSATSER

Branden har sannolikt uppstått på grund av långvarig värmevandring från vedpannans sida till träväggen mot det intilliggande rummet. Brännbara byggnadsdelar i väggen har utsatts för torrdestillation så att deras termiska tändpunkt har sjunkit. När pannan nu eldades extra hårt uppstod en pyrande brand som så småningom brände hål på väggen, fick bättre tillgång på syre än i inledningsskedet, och därmed blossade upp i lågor.

ERFARENHETER

Installation och montering av kaminer, spisar, pannor och andra eldstäder för fasta bränslen måste ske med stor omsorg för att förhindra värmespridning till brännbara byggnadsdelar. Vanligt kökskakel eller en tunn platta av tex. eternit är inte tillräckligt för att stoppa torrdestillation i bakomliggande partier. Skorstensfejarnas besiktningsuppgifter bör utökas i lagstiftningen.